

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

_____. _____. 20 ____ № _____
На № _____ від _____. _____. 20 ____

**Міністерство внутрішніх справ
України**

Національна поліція України

Офіс Генерального прокурора

ПОДАННЯ

про усунення порушень прав затриманих осіб на захист від катування, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 1 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, виявлено грубі порушення прав людини на захист від катувань, інших жорстоких, нелюдських та таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в Чернівецькому районному управлінні поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14744.2/22/39.1 від 23.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 23.12.2022 18:49
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Статтею 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнано в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Під час здійснення 16 листопада 2022 року планового відвідування Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що в районному управлінні наявні дві кімнати для затриманих не використовуються з 28.12.2011, тобто упродовж 11 років поспіль.

Причиною призупинення діяльності кімнат для затриманих є подання прокуратури Першотравневого району м. Чернівці від 28.12.2011 № 119/3070 вих-11 у зв'язку з невідповідністю їх до відомчих будівельних норм ВБН В.2.2-1-2006.

Проте у подальшому унаслідок відсутності належного контролю з боку органів прокуратури за результатами розгляду актів прокурорського реагування, реальним усуненням виявлених порушень та недоліків, упродовж тривалого часу такі порушення та недоліки продовжували існувати, негативно впливаючи на поводження з затриманими у місці несвободи.

Так, в приміщенні Чернівецького районного управління лише протягом 2021 року перебувало 124 затримані особи, 2022 року - 207 осіб.

Перебування затриманих осіб в районному управлінні без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, не забезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету, тощо. Таке поводження може бути розцінено як жорстоке, нелюдське та таке, що принижує гідність.

В порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», керівництвом Чернівецького районного управління не забезпечено облаштування кімнати для проведення слідчих дій. Зокрема кімната не обладнана камерою відеоспостереження, в результаті чого не можливо встановити місце, де перебувають затримані особи.

В порушення вимог пункту 3 розділу VIII Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у приміщеннях Чернівецького районного управління архівація відеоспостережень відбувається протягом 14 діб, натомість – 30 діб.

Під час відвідування НППМ встановлено, що всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, у Чернівецькому районному управлінні поліції тільки 8 працівників, зі всього складу управління, пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

В порушення пункту 1.2 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, приміщення Чернівецького районного управління поліції не обладнано системою автоматичної пожежної сигналізації.

Наведені порушення у разі невжиття заходів до їх негайного усунення можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн – членів Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав згідно зі статтею 55 Статуту ООН сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що:

- відповідно до п.п. 1 п. 3 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 № 878, Міністерство внутрішніх справ України забезпечує формування державної політики у сфері охорони та захисту прав і свобод людини та контролює її реалізацію поліцією;

- згідно з п. 2 ч. 1 ст. 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України;

- відповідно до ст. 26 Закону України «Про прокуратуру» на органи прокуратури покладено нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян,

на підставі ст.ст. 13, 15, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» -

ВИМАГАЮ:

Міністерству внутрішніх справ України, Національній поліції України, Офісу Генерального прокурора вжити вичерпних заходів до негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень та жорстоких, нелюдських або та

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14744.2/22/39.1 від 23.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 23.12.2022 18:49
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300

та покарання у діяльності Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області, причин та умов, що їм сприяють, а також щодо запобігання їх у подальшому.

Привести умови утримання осіб у місці несвободи та поводження з ними у відповідність до вимог чинного законодавства України.

Організувати перевірку відповідності стану прокурорського нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, вимогам законодавства України, зокрема наказам Генерального прокурора.

Організувати та провести перевірку стану організаційної діяльності Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області, причин неналежного функціонування, що потягли порушення прав людини за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування, вирішити питання відповідальності винних осіб.

Про результати розгляду цього акту реагування у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

вик. Олександр Сіряков,
Сергій Коноплястий
044-298-70-73

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14744.2/22/39.1 від 23.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 23.12.2022 18:49
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300